

Sygn. akt VII U 1500/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Kozłowska-Czabańska
Protokolant:	sekr. sądowy Aneta Rapacka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 lutego 2017 r. w Warszawie

sprawy W. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania W. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 26 lipca 2016r., znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w dniu 26 lipca 2016 roku wydał decyzję znak: (...), którą odmówił W. D. umorzenia należności z tytułu składek:

1. na ubezpieczenia społeczne za okres od 09/1999 r. do 01/2000 r., od 05/2000 r. do 07/2000 r., od 09/2000r. do 09/2001 r., od 02/2002 r. do 01/2003 r.

w łącznej kwocie 35 175,73 zł, w tym z tytułu:

składek - 11 835,30 zł,

odsetek - 23 270,03 zł,

kosztów upomnienia - 70,40 zł

2. na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 09/1999 r. do 01/2000 r., od 05/2000 r. do 07/2000 r., m-c 09/2000 r., okres od 11/2000 r. do 09/2001 r., od 02/2002 r. do 01/2003 r. w łącznej kwocie 7 356,07 zł, w tym z tytułu:

składek - 2 506,39 zł,

odsetek - 4 840,88 zł,

kosztów upomnienia - 8,80 zł

3. na Fundusz Pracy za okres od 09/1999 r. do 01/2000 r., od 06/2000 r. do 07/2000 r., od 09/2000 r. do 09/2001 r., od 03/2002 r. do 01/2003 r.

w łącznej kwocie 2 509,24 zł, w tym z tytułu:

składek - 845,56 zł,

odsetek - 1 654,88 zł,

kosztów upomnienia - 8,80 zł.

(decyzja z dnia 26 lipca 2016 roku, k. nienumerowana a.r.)

Ubezpieczona W. D. w dniu 2 września 2016 roku złożyła odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 26 lipca 2016 roku. Odwołująca wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji i umorzenie składek zgodnie z tzw. ustawą abolicyjną. W uzasadnieniu odwołania W. D. wskazała, iż w dniu 30 października 2014 roku przelała na konto Zakładu Ubezpieczeń Społecznych następujące kwoty: 1348 zł (na ubezpieczenia społeczne), 167,89 zł (na ubezpieczenie zdrowotne), 88,24 zł (na FP i FGŚP). Ponadto odwołująca podała, iż w dniu 4 kwietnia 2016 roku wpłaciła na konto Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwoty: 2493 zł (odsetki na ubezpieczenie społeczne), 309 zł (odsetki na ubezpieczenie zdrowotne), 145 zł (odsetki na FP i FGŚP). Odwołująca podkreśliła, iż do dnia 30 maja 2016 roku dokonał w jej ocenie wszystkich koniecznych wpłat warunkujących umorzenie należności w oparciu o tzw. ustawę abolicyjną. (odwołanie z dnia 2 września 2016 roku, k. 2 a.s.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w odpowiedzi na odwołania z dnia 3 października 2016 roku wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że na dzień 30 maja 2016 roku (tj. dzień ostatecznego terminu spłaty należności niepodlegających umorzeniu) na koncie odwołującej figurowały należności niepodlegające umorzeniu, których uregulowanie stanowiło warunek konieczny do umorzenia należności na podstawie przepisów tzw. ustawy abolicyjnej. (odpowiedź na odwołanie z dnia 3 października 2016 roku, k. 18 – 19 a.s.)

Do zamknięcia rozprawy w dniu 2 lutego 2017 roku strony postępowania nie modyfikowały zgłoszonych stanowisk i wywodziły jak dotychczas (protokół rozprawy z dnia 2 lutego 2017 roku, k. 38 - 39 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 lipca 2013 roku W. D. złożyła wniosek o umorzenie należności na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. W dniu 15 listopada 2013 roku organ rentowy decyzją nr (...) określił warunki umorzenia. Termin spłaty należności niepodlegających umorzeniu przypadał na dzień 3 stycznia 2015 roku.

W dniu 8 września 2014 roku W. D. złożyła w Inspektoracie w O. wniosek o rozliczenie konta płatnika składek z prośbą o wskazanie kwot zaległości niepodlegających abolicji. W odpowiedzi na wniosek, pismem z dnia 18 września 2014 roku nr (...), organ rentowy podał odwołującą należność z tytułu składek niepodlegających abolicji:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od 09/1999 do 01/2000 w wysokości 1348,29zł. plus należne odsetki za zwłokę;
- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 09/1999 do 01/2000 w wysokości 167,89zł. plus należne odsetki za zwłokę;

- na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 09/1999 do 01/2000 w wysokości 88,24zł. plus należne odsetki za zwłokę

Następnie w dniu 10 listopada 2014 roku odwołująca dokonała płatności, deklarując wpłaty za miesiąc 09/1999, według w/w pisma bez uwzględnienia należnych odsetek za zwłokę tj. na ubezpieczenia społeczne - w wysokości 1348,29zł, na ubezpieczenie zdrowotne - w wysokości 167,89zł, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych - w wysokości 88,24zł.

Powyższe wpłaty zostały rozliczone i zaewidencjonowane na koncie odwołującej jako płatnika.

Ponownie w dniu 8 grudnia 2014 roku odwołująca złożyła podanie o wyliczenie należności niepodlegających abolicji ze wskazaniem należnych odsetek na dzień 19 grudnia 2014 roku. Pismem z dnia 16 grudnia 2014 roku nr (...), organ rentowy udzielił odwołującej informacji o wysokości należności niepodlegających abolicji wraz z naliczonymi odsetkami na dzień 19 grudnia 2014 roku.

Następnie w dniu 12 grudnia 2014 roku odwołująca złożyła wniosła o spłatę w układzie ratalnym zaległości niepodlegających abolicji. W. D. została poinformowana przez organ rentowy pismem z dnia 13 lutego 2015 roku znak (...) o konieczności uregulowania w ciągu 14 dni od daty otrzymania niniejszego pisma należności niepodlegających uldze. Ponadto w dniu 19 marca 2015 roku organ rentowy poinformował odwołującą, że spłata zadłużenia w układzie ratalnym nie będzie realizowana ze względu na fakt, że nie zostały przez zobowiązaną spełnione warunki niezbędne do zawarcia umowy o rozłożenie zadłużenia na raty.

Ze względu na nieuregulowanie w wyznaczonym terminie tj. do dnia 3 stycznia 2015 roku zaległości niepodlegających abolicji, decyzją z dnia 12 stycznia 2015 roku nr(...) organ rentowy odmówił odwołującej umorzenia należności z tytułu składek na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

W dniu 14 stycznia 2015 roku odwołująca ponownie złożyła wniosek o umorzenie należności na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

W dniu 22 kwietnia 2015 roku organ rentowy wydał decyzję nr (...) określając warunki umorzenia. Termin spłaty należności niepodlegających umorzeniu przypadła na dzień 30 maja 2016 roku. (decyzja z dnia 22 kwietnia 2015 roku, k. nienumerowana a.r.)

W dniu 4 kwietnia 2016 roku odwołująca dokonała płatności na zaległości niepodlegających abolicji:

- na ubezpieczenia społeczne za miesiąc

10/1999 w wysokości 330,00zł.

11/1999 w wysokości 812,00zł.

12/1999 w wysokości 800,00zł,

01/2000 w wysokości 551,00zł.

- na ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc

10/1999 w wysokości 25,00zł.

11/1999 w wysokości 135,00zł.

12/1999 w wysokości 133,00zł.

01/2000 w wysokości 16,00zł.

- na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za miesiąc

11/1999 w wysokości 36,00zł.

12/1999 w wysokości 54,00zł.

01/2000 w wysokości 55,00zł.

Dokonane przez odwołującą wpłaty dotyczą odsetek wskazanych w piśmie z dnia 16 grudnia 2014 roku, nr (...), które zostały naliczone na dzień 19 grudnia 2014 roku.

Na dzień 30 maja 2016 roku nieuregulowane należności niepodlegające abolicji wynosiły:

- na ubezpieczenia społeczne za miesiąc:

10/1999 w wysokości 37,37zł.

11/1999 w wysokości 94,04zł.

12/1999 w wysokości 95,04zł,

01/2000 w wysokości 66,55zł.

W związku z powyższym organ rentowy decyzją z dnia 26 lipca 2016 roku na podstawie art. 83 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 1 ust. 13 pkt. 2 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące działalność odmówił odwołującej umorzenia należności z tytułu składek. (decyzja z dnia 26 lipca 2016 roku, k. nienumerowana a.r.)

Od powyższej decyzji z dnia 26 lipca 2016 roku odwołanie złożyła W. D. inicjując niniejsze postępowanie sądowe (odwołanie z dnia 2 września 2016 roku, 2 a.s.)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego w postaci akt rentowych złożonych do akt sprawy oraz na podstawie zeznań ubezpieczonej. Wskazania wymaga, iż dowody w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Sąd uznał materiał dowodowy w postaci akt rentowych za bezsporny, albowiem żadna ze stron postępowania nie zgłaszała względem niego zastrzeżeń. Sąd jest zdania, że materiał dowodowy cechuje się wysokim walorem dowodowym, pozwalającym na obiektywną ocenę okoliczności spornych w sprawie. Nadto zaakcentowania wymaga, iż oś sporu nie odnosiła się do ustaleń faktycznych. W tym stanie rzeczy Sąd uznał zgromadzony materiał za wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie W. D. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 26 lipca 2016 roku znak: (...) jest bezzasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012 r. poz. 1551, dalej: ustawa abolicyjna). Na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 963 t.j., dalej: ustawa systemowa):

1) która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2) innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Zgodnie z art. 1 ust. 4 i 6 ustawy abolicyjnej, wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, tj. do dnia 15 stycznia 2015 roku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych.

Art. 1 ust. 10 tej ustawy abolicyjnej wskazuje, że warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku, do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Po myśli art. 1 ust. 13 ustawy abolicyjnej Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o:

1) umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub

2) odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12.

Zgodnie z art. 1 ust. 11 ustawy abolicyjnej, niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8.

W decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej, tj. decyzji określającej warunki umorzenia, powinny zostać określone nie tylko kwoty należności z tytułu nieopłaconych składek i innych należności wymienionych w ust. 1 i 6, podlegające umorzeniu, ale również warunki umorzenia, o których mowa w przepisach ust. 10-12 art. 1 ustawy.

Mając na względzie ustalony stan faktyczny i poczynione rozważania prawne Sąd uznał, iż organ rentowy w sposób prawidłowy wydał w dniu 26 lipca 2016 roku decyzję znak: (...) w przedmiocie umorzenia należności ubezpieczonej z tytułu składek. Po pierwsze, organ rentowy w punkcie II. decyzji warunkowej z dnia 22 kwietnia 2015 roku podniósł, iż warunkiem umorzenia należności podlegających umorzeniu jest spłata należności niepodlegających umorzeniu wskazując, iż należności z tytułu składek za okres od 1 stycznia 1999 roku nieobjęte postępowaniem o umorzenie należy uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji wraz z odsetkami. Organ rentowy jednakże w treści decyzji warunkowej z dnia 22 kwietnia 2015 roku wskazał wyłącznie należności podlegające abolicji. Organ rentowy poinformował ubezpieczoną o skutkach nieuregulowania należności niepodlegających umorzeniu, tj. o tym, iż zostanie wydana decyzja o odmowie umorzenia należności z tytułu składek podlegających umorzeniu na podstawie przepisów ustawy abolicyjnej.

Bezspornie w niniejszej sprawie organ rentowy w decyzji warunkowej nie określił wysokości składek niepodlegających umorzeniu. Wyraźnie jednak wskazał, że jakie należności figurują na koncie wnioskodawcy oraz poinformował o warunkach umorzenia.

Jak wynika z treści zeznań ubezpieczonej miała ona świadomość, iż w przypadku nieuregulowania należności niepodlegających umorzeniu, organ rentowy wyda decyzję ostateczną o odmowie umorzenia należności z tytułu składek wskazanych w decyzji warunkowej. Zatem twierdzenia strony odwołującej, iż nie dokonała spłaty zaległości nie podlegających abolicji z powodu błędnego działania organu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, nie zasługują na uwzględnienie. Ubezpieczona bowiem nie dołożyła należytej staranności, aby dowiedzieć się jaka jest dokładnie wysokość należności niepodlegających umorzeniu na dzień dokonywania przez nią płatności i przelała na konto organu rentowego kwoty, które uważała za właściwe nie uzyskawszy od organu rentowego potwierdzenia ich rozliczenia.

Nie można zapominać, iż celem ustawy abolicyjnej było złagodzenie skutków w istocie nagannych zachowań płatników składek, polegających na nieopłacaniu w ogóle bądź też opłacaniu w niewłaściwej wysokości czy z opóźnieniem - składek na ubezpieczenia społeczne. Wnioskodawczyni chcąc skorzystać z dobrodziejstwa tejże ustawy winna wykazać się należyłą starannością w wypełnianiu obowiązków warunkujących możliwość umorzenia nieopłaconych należności składkowych.

Dla potrzeb niniejszego postępowania sądowego konieczne wydaje się ponowne zwrócenie uwagi na treść art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej, który wprost nakazuje ustalenie w decyzji warunkowej kwot należności podlegających umorzeniu, czego nie czyni w odniesieniu do kwot zadłużenia podlegającego spłacie. Zatem należy skonstatować, iż gdyby ustawodawca chciał, aby należności te były wymienione w decyzji warunkowej, to swoją wolę by wprost wyartykułował, jak to uczynił w przypadku kwot należności podlegających umorzeniu.

Niezwykle istotna dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jest również konstatacja poczyniona przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 6 kwietnia 2016 roku, sygn. akt III AUa 1789/15 (LEX nr 2026161) w przedmiocie tego, iż traktowanie jedną miarą sytuacji, w której dłużnik zachowuje się aktywnie i podejmuje niezbędne starania o wyjaśnienie i spłatę kwoty zadłużenia nie podlegającego umorzeniu oraz sytuacji, w której dłużnik pozostaje całkowicie bierny nie wydaje się właściwe również z perspektywy celu abolicji. Ustawa abolicyjna miała na celu pomoc dłużnikom, ale na określonych w niej warunkach. Z założenia więc to dłużnik winien wykazać się miarą należytej staranności przy wypełnieniu tych warunków jako koniecznych do zastosowania dobrodziejstwa ustawy.

W tym stanie rzeczy, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)